

Ný reglugerð um velferð sauðfjár og geitfjár:

Sauðfjánhald tilkynningaskyld

Út er komin reglugerð um velferð sauðfjár og geitfjár byggð á nýjum lögum um velferð dýra auk laga um dýrasjúkdóma og varnir gegn þeim. Eldri reglugerð um aðbúnað og umhirðu sauðfjár og geitfjár fellur þar með úr gildi.

Tilgangur reglugerðarinnar er að tryggja velferð og heilbrigði alls sauðfjár og geitfjár með góðri meðferð, umsjá og aðbúnaði. Leitast skal við að sauðfé og geitur geti lifað í samræmi við eðlilegt atferli sitt eins og framast er

kostur. Í reglugerðinni koma fram lágmarkskröfur um einstök atriði.

Meðal nýmæla má nefna að hver sem ætlar að eignast sauðfé eða geitfé skal tilkynna það til Matvælastofnunar svo tryggt sé að lögbundnar skráningar, merkingar og eftirlit geti hafist. Einnig er kveðið á um að umráðamaður eða sá sem sinnir kindum eða geitum hafi hæfni og þekkingu á þörfum dýranna auk líkamlegrar og andlegrar getu til þess að annast dýrin.

Í reglugerðinni eru ákvæði

um að dýralæknum sé einum heimilt að afhorna kindur og geitur þannig að fari inn í sló og gelda karldýr. Skyld er að nota deyfingu við þær aðgerðir og nota skal langverkandi verkjalyf þar sem það á við. Einnig er að finna ákvæði er kveður á um að við þörun skuli varast að æxla saman dýrum sem vitað er að gefa afkvæmi sem valda verulegum burðarerfiðleikum.

Í byrjun árs 2023 tekur gildi ákvæði er varðar gólf þar sem málmristar eða málmgrindur eru í stúgólfum. Eftir gildistöku

ákvæðisins skal 40% af gólfpletinum, hið minnsta, vera með legusvæði úr timbri eða öðru efni með samsvarandi eða minni varmaleiðni en timbur.

Skerpt er á nokkrum ákvæðum frá eldri reglugerð s.s. að fé sem haldið er úti yfir vetur skal haft í fjárheldum girðingum þannig að eftirlit sé framkvæmanlegt fram yfir sauðburð, öllu sauðfé og geitfé skal tryggt nægilegt húsaskjól að vetrarlagi og skal á hverjum tíma vera hægt að sýna fram á að slíkt rými sé til staðar

fyrir vetrarfóðraðar kindur. Einnig er skerpt á því að sauðfé og geitum skal tryggður aðgangur að nægu vatni í húsum á meðan þau eru á innistöðu.

Með reglugerðinni eru tveir viðaukar, sá fyrri fjallar um lágmarksstærðir húsa, innréttinga og búnaðar en sá seinni tilgreinir hvernig eigi að meta holdafar og hjálpar þannig við að meta fódurástand gripa.

*Einar Kári Magnússon,
dýraeftirlitsmaður.*

Ný reglugerð um velferð nautgripa:

Básafjós munu heyra sögunni til

Út er komin reglugerð um velferð nautgripa byggð á nýjum lögum um velferð dýra auk laga um dýrasjúkdóma og varnir gegn þeim.

Fjölmörg nýmæli eru í reglugerðinni, þar á meðal að leggja skili af básahald nautgripa innan 20 ára og að öll ný fjós skuli vera lausagöngufjós. Bændum er gert að koma upp sérstökum burðarstíum innan 10 ára.

Tilgangur reglugerðarinnar er að tryggja velferð og heilbrigði nautgripa með góðri meðferð, umsjá og aðbúnaði. Í anda hinna nýju laga um dýravelferð er sérstaklega tekið fram að leitast skuli við að nautgripir geti lifað í samræmi við sitt eðlilega atferli eins og framast er kostur. Þá er undirstrikað að reglugerðin

tilgreinir lágmarkskröfur um einstök atriði og þannig gert ráð fyrir að bændur gefi sjálfir út leiðbeiningar um góða búskaparhætti, þ.e. gefi út lýsingu á fyrirmyndarbúskap.

Tæplega helmingur kúa á Íslandi eru haldnar í básafjósum og því er sérstaklega tiltekið í reglugerðinni að þær skuli geta óhindrað lagst niður, legið eðlilega, risið á fætur, staðið, hreyft sig og sleikt, auk þess sem básarnir skuli uppfylla mál sem tilgreind eru í sérstökum viðauka reglugerðarinnar.

Nýmæli er að gerð er krafa um sérstaka þekkingu nautgripabænda, annaðhvort í formi náms eða reynslu af kúabúskap og bændur eiga að venja nautgripa við umgengni við menn, bæði utan- og innandyrá.

Sérstök áhersla er lögð á

slysavarnir og sjúkdómavarnir, varðandi móttöku og afhendingu dýra sem aðfanga og aðgengi þjónustuaðila og gesta. Annað dýrahald með nautgripum er rýmkað frá fyrri reglum, en þó verður áfram óheimilt að halda önnur klaufdýr með nautgripum þannig að bein snerting á milli þeirra eða saurmengun geti átt sér stað. Slysavörnum eru gerð skil og taka til tækja, búnaðar, viðhalds og möguleika til rýmingar, auk vinnulags svo sem við tæmingu haughúsa.

Með reglugerðinni eru viðaukar, einn sem tilgreinir hvernig eigi að

meta holdafar og hjálpar þannig við að meta fódurástand gripa. Annar viðauki er um hvernig eigi að skjóta nautgripa, auk þess sem tiltekin grein í reglugerðinni fjallar um hvernig megi aflífa nautgrip heima á bæ. Þetta er til mikilla bóta og kemur í veg fyrir rangt vinnulag við aflífun. Einnig er bændum nú skyld að tilkynna Matvælastofnun ef þeir aflífa nautgrip vegna slyss eða alvarlegra

veikinda og lækni meðferð er ekki möguleg. Þetta er mikilvægt því héraðsdýralæknir þarf að meta hvort taka eigi sýni til greiningar eða ekki, auk þess sem yfirlit fæst um neyðaraflífun nautgripa og þannig gæti það stuðlað að uppgötvun sjúkdóma eða ástands sem hægt væri að bregðast við.

*Sigurborg Daðadóttir,
yfirdýralæknir.*